

Ομηρικοί Ύμνοι εις Ἀφροδίτην

Εισηγητές/τριες: Έλενα Πηδιά, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

Μαρία Παναγιώτου, Φιλόλογος, Λύκειο Αγίου Ιωάννη Λεμεσού

Σάββας Χαραλάμπους, Φιλόλογος, Β' Τεχνική Σχολή Λεμεσού

Ιωάννα Ιωαννίδου, καθηγήτρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Λύκειο Αγίου Ιωάννη Λεμεσού

Μαρία Σιακόλα, καθηγήτρια Τέχνης

Γενική εποπτεία: Λουκία Χατζημιχαήλ, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων

Θέμα της παρούσας έρευνας είναι το κάλλος των γυναικών στην Αρχαία Κυπριακή Επική Ποίηση και στην Αρχαία Ελλάδα, μέσα από μια διαχρονική

προσέγγιση. Για την υλοποίησή της αξιοποιούνται εικόνες αγγείων, αγαλμάτων, πίνακες, μουσική και αρχαία κείμενα, με στόχο να αναδειχθεί το πρότυπο της γυναικείας ομορφιάς, καθώς επίσης και οι δυνατότητες των Τεχνολογιών

Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη διαδικασία της μάθησης. Το συγκεκριμένο θέμα έρευνας περιλαμβάνεται στο *Ανθολόγιο της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας*, ΥΑΠ 2011, σ. 27. Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας, οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί αξιοποίησαν τις δυνατότητες των ΤΠΕ. Η συγκεκριμένη ερευνητική εργασία μπορεί να αξιοποιηθεί στο μάθημα της Ιστορίας της Κύπρου στην Α' Λυκείου, της

Ιστορίας της Αρχαίας Ελλάδας στην Α' Λυκείου, στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, αλλά μπορεί και να αποτελέσει σχέδιο δράσης για τον Όμιλο Ιστορίας – Αρχαιολογίας ή για τη συνεργασία του συγκεκριμένου Ομίλου με τον Όμιλο Φωτογραφίας, Πληροφορικής και Τέχνης.

Στοχοθεσία:

✓ Γνωσιολογικοί στόχοι:

- Γνώση θεμάτων της Αρχαίας Κυπριακής Επικής Ποίησης
- Γνωριμία με τις απόψεις σπουδαίων φιλοσόφων για το γυναικείο κάλλος
- Κατανόηση της διαχρονικής εξέλιξης του προτύπου της γυναικείας ομορφιάς
- Γνωριμία με τα αντικείμενα και τον τρόπο καλλωπισμού των γυναικών στην Αρχαία Ελλάδα
- Κατανόηση της εξέλιξης της γλυπτικής, όσον αφορά στην απόδοση του γυναικείου κάλλους από την Αρχαϊκή στην Ελληνιστική Εποχή
- Γνωριμία με τη λατρεία της θεάς Αφροδίτης στην Κύπρο
- Γνωριμία με αρχαιολογικούς χώρους της Κύπρου
- Εξάσκηση στην ανάγνωση αρχαιοελληνικών κειμένων

✓ Στόχοι ανωτέρου επιπέδου:

- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης

- Αξιοποίηση της εικόνας ως πηγής πληροφοριών
- Αισθητική απόλαυση των αρχαιοελληνικών κειμένων και των αρχαιολογικών ευρημάτων που σχετίζονται με το γυναικείο κάλλος
- Μετασχηματισμός της γνώσης π.χ. σε οργανογράμματα, συνεχή κείμενα, κατασκευές, ταινία μικρού μήκους
- Συναισθηματική κινητοποίηση των μαθητών
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς
- Υιοθέτηση πνεύματος ομαδικής εργασίας

✓ **Στόχοι πληροφορικής:**

- Εξοικείωση στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών και του *Διαδικτύου*
- Ικανότητα άντλησης πληροφοριών από επιλεγμένες ιστοσελίδες και η κριτική αντιμετώπισή τους
- Χρήση του προγράμματος *Word* για τη συγγραφή κειμένου και τη συμπλήρωση φύλλων εργασίας που είναι γραμμένα στο πρόγραμμα αυτό
- Ικανότητα εύκολης οργάνωσης του εικονιστικού υλικού με χρήση του προγράμματος *Power Point*
- Ικανότητα σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και συνεργασίας μέσω της πλατφόρμας *Moodle*

Πορεία

δράσης

(απόσπασμα από την εισήγηση των μαθητών στο Συμπόσιο)

Όταν μας ανακοινώθηκε το θέμα της εργασίας μας, ενθουσιαστήκαμε τόσο επειδή η Αφροδίτη είναι μια αγαπημένη μορφή, συνδεδεμένη με το νησί μας, όσο και γιατί ο τρόπος εργασίας μας μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας Moodle ήταν πρωτότυπος. Οι Ομηρικοί Ύμνοι στην Αφροδίτη μας δόθηκαν στο αρχαίο κείμενο και σε μετάφραση, για να τους μελετήσουμε κατ' ιδίαν. Λίγες μέρες αργότερα, χωριστήκαμε σε ομάδες των πέντε μαθητών, σύμφωνα με τις κλίσεις, τις δεξιότητες και τις προτιμήσεις μας. Η κάθε ομάδα ενημερώθηκε για τα καθήκοντά της και ξεκίνησε την εργασία της υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών. Στη συνέχεια, πραγματοποιήσαμε εγγραφή στην ψηφιακή μας τάξη στο Moodle και επιχειρήσαμε μια πρώτη επαφή με τους άλλους συμμετέχοντες σε αυτή. Το πιο ενδιαφέρον ήταν ότι σε αυτή την τάξη μπορούσαμε να

εργαζόμαστε και να συζητάμε σε δικό μας χρόνο και χώρο.

Όλες οι ομάδες εργάστηκαν με ζήλο. Μελέτησαν τους Ομηρικούς Ύμνους στην Αφροδίτη, έψαξαν στο διαδίκτυο και στην έντυπη

βιβλιογραφία, για να συγκεντρώσουν το υλικό τους, και ανάρτησαν τα ευρήματά τους στην ψηφιακή τάξη. Ο κάθε μαθητής ανέβαζε το υλικό του επώνυμα στην πλατφόρμα. Καθηγητές και μαθητές συναντήθηκαν στην ψηφιακή τάξη, συζήτησαν και σχολίασαν το υλικό που αναρτήθηκε. Το μάθημα πήρε διαφορετική μορφή και διάσταση, μεταφέρθηκε πέρα από την τυπική αίθουσα διδασκαλίας, σε ένα φόρουμ συμμετοχικότητας, αλληλεπίδρασης και διαδραστικότητας.

Η πρώτη ομάδα ανέλαβε τη μελέτη των Ομηρικών Ύμνων *Εἰς Ἀφροδίτην* Υ1(V), Υ2(VI), Υ3(X) μέσα από το *Ανθολόγιο της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας*. Ακολούθως, εντόπισε και κατέγραψε λέξεις δηλωτικές του κάλλους και του καλλωπισμού στο πρόγραμμα *Word* (π.χ. *εὐστέφανος, πολύχρυσος, παρθένος*), εντόπισε τη σημασία τους, τη ρίζα και την επιβίωσή τους στη Νεοελληνική Γλώσσα. Τα ευρήματα της ομάδας αναρτήθηκαν στην ψηφιακή τάξη. Στη συνέχεια, η ομάδα εξασκήθηκε στην απαγγελία του πρωτότυπου κειμένου.

Η δεύτερη ομάδα μελέτησε βιβλιογραφία σχετική με το γυναικείο κάλλος στην Αρχαία Ελλάδα και αναζήτησε σχετικό εικονιστικό υλικό. Οι εικόνες αναρτήθηκαν στην ψηφιακή τάξη και επιλέγηκαν οι καταλληλότερες για τη δημιουργία μια παρουσίασης σε *Power Point*. Η παρουσίαση αυτή αναρτήθηκε στην ψηφιακή τάξη.

Η τρίτη ομάδα μελέτησε κείμενα αρχαιοελληνικής γραμματείας που αναφέρονται στο σωματικό κάλλος, όπως απόψεις του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη, του Διογένη, του Θεόφραστου, του Αισώπου και του Σωκράτη. Αφού έγινε η επιλογή των πιο χαρακτηριστικών απόψεων και αφού εντοπίστηκε η διαχρονικότητά τους, καταγράφηκαν σε αρχείο *Word* και αναρτήθηκαν στην ψηφιακή τάξη.

Η τέταρτη ομάδα μελέτησε οπτικοακουστικό υλικό σχετικό με το κάλλος στην Αρχαία Ελλάδα, όπως ντοκιμαντέρ σχετικά με την ενδυμασία, το χτένισμα και τα κοσμήματα. Επίσης, αναζήτησε και βρήκε αρχαία ελληνική μουσική. Αφού έγινε επιλογή του κατάλληλου υλικού, καταγράφηκαν οι ζητούμενες πληροφορίες σε αρχείο *Word* και στη συνέχεια το αρχείο αναρτήθηκε στην ψηφιακή τάξη μαζί με τις αρχαιοελληνικές μελωδίες.

*Κύπριδα Αφροδίτη
Κατασκευή μαθητών –
Λύκειο Αγίου Ιωάννη*

Η Ομάδα Τέχνης συγκροτήθηκε από μαθητές που αγαπούν τη ζωγραφική. Μετά από αρκετή συζήτηση και σε συνεργασία με τις καθηγήτριες της Τέχνης και της Τεχνολογίας, αποφασίστηκε η δημιουργία μιας σύγχρονης κατασκευής με πινελιές από την Αρχαία Ελλάδα. Επιλέγηκε το περίγραμμα της Κύπριδος Αφροδίτης, για να αποτυπωθεί σε στερεό μαλακό υλικό που θα μπορούσε να κοπεί και να διακοσμηθεί στη συνέχεια. Για τη διακόσμηση, το γέμισμα δηλαδή του περιγράμματος, μελετήθηκαν μοτίβα, χρώματα και υλικά σε κοσμήματα, σε παραστάσεις αγγείων και τοιχογραφιών και σε αγάλματα της αρχαίας εποχής τα οποία η ομάδα άντλησε από το υλικό που

συγκεντρώθηκε στην ψηφιακή τάξη. Στη συνέχεια, επιλέγηκαν τα υλικά που θα αναδείκνυαν την κατασκευή. Μετά από πολύ κόπο η κατασκευή ετοιμάστηκε και πραγματικά το αποτέλεσμα μας

δικαίωσε!

Η ομάδα του *Movie Maker* δημιουργήθηκε, αφού όλες οι ομάδες ανάρτησαν το υλικό τους στην πλατφόρμα. Επιλέγηκαν δύο μαθητές από κάθε ομάδα και οι εργασίες ξεκίνησαν! Έγινε επιλογή του κατάλληλου υλικού το οποίο οργανώθηκε και ακολούθως δημιουργήθηκε η ταινία μικρού μήκους με θέμα *Ομηρικοί Ύμνοι στην Αφροδίτη-Κάλλος και Καλλωπισμός στην Αρχαία Ελλάδα*.

Οι εικόνες, οι ταινίες, οι φωτογραφίες, οι φωνές των συμμαθητών μας, η μουσική, τα γραπτά λόγια, όλα συνενώθηκαν, πήραν σάρκα και οστά και δημιούργησαν μια ταινία μικρού μήκους, το δικό μας παιδί, που

παρουσιάζει μικρό μέρος της δουλειάς μας, με μεγάλη όμως αξία για εμάς, γιατί μας θυμίζει το ταξίδι που κάναμε στην αρχαιότητα με κατάληξη το σήμερα.

Τελικά, κάποια πράγματα μένουν ίδια όσα χρόνια και αν περάσουν. Η πραγματική ομορφιά αποκτά διαχρονική αξία, μέσα από την απλότητα που δεν ξεπερνά το μέτρο των αρχαίων Ελλήνων. Οι άνθρωποι πάντα ήθελαν να φαίνονται όμορφοι και η εσωτερική ομορφιά, όπως και τότε έτσι και σήμερα, ενισχύει την εξωτερική και κάποιες φορές την ξεπερνά.

Εμείς, μέσα από το ταξίδι αυτό, νιώθουμε πιο όμορφοι και πιο πλούσιοι εσωτερικά. Μέσα από την πορεία δημιουργίας των εργασιών μας μέχρι και την παρουσία μας σήμερα εδώ, έχουμε κερδίσει πολλά. Και όπως λέει ο Καβάφης, σημασία έχει το ταξίδι προς την Ιθάκη και όχι η Ιθάκη αυτή καθ' εαυτή, «εδώ που έφτασες, ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν!»

Ομηρικοί Ύμνοι εις Αφροδίτην

Κάλλος και καλλωπισμός

Αγαπητοί μαθητές του Λυκείου Αγίου Ιωάννη και της Β' Τεχνικής Σχολής Λεμεσού ετοιμαστείτε να δημιουργήσουμε μια ταινία με θέμα τους Ομηρικούς Ύμνους στην Αφροδίτη, το κάλλος των γυναικών στην Αρχαία Κυπριακή Επική Ποίηση και την Αρχαία Ελλάδα. Πώς σας φαίνεται αυτή η ιδέα; Θα αξιοποιήσετε πηγές, απεικονίσεις αγγείων, αγάλματα, πίνακες, σχετική βιβλιογραφία, με στόχο να αναδειχθεί το πρότυπο της γυναικείας ομορφιάς. Θα επισκεφθείτε επίσης αρχαιολογικούς χώρους, για να συγκεντρώσετε υλικό. Θα ζωγραφίσετε και θα κάνετε σχετικές κατασκευές!

Πολλές φορές θα χρειαστεί να συνεργαστείτε μέσω αυτής της ψηφιακής τάξης, να ανταλλάξετε απόψεις και να αναρτήσετε το υλικό που θα βρείτε ή θα παράξετε οι ίδιοι.

Σας ευχόμαστε ευχάριστη και δημιουργική εργασία!

 Χώρος καταγραφής ιδεών

Να μπει και η φωτ 02260